

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

NILS WAHL

23 päivänä huhtikuuta 2013¹

Asia C-500/11

Fruition PO Limited

vastaan

Minister for Sustainable Farming and Food and Animal Health

(Ennakkoratkaisupyyntö – High Court of Justice (England and Wales) Queen's Bench Division
(Yhdistynyt kuningaskunta))

Hedelmä- ja vihannesalan yhteinen markkinajärjestely — Asetus (EY) N:o 2200/96 — 11 artikla —
Tuottajaorganisaatiot — Hyväksynnän edellytykset — Määräysvalta toimeksisaajiin

1. High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Yhdistynyt kuningaskunta), pyytää nyt käsiteltävällä ennakkoratkaisupyyntönsä unionin tuomioistuinta täsmentämään hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28.10.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96² 11 artiklan tulkintaa.

2. Unionin tuomioistuinta pyydetään ensi kertaa tulkitsemaan jäsenvaltioiden tuottajaorganisaatioille myöntämälle hyväksynnälle asetuksessa N:o 2200/96 asetettuja edellytyksiä. Nyt käsiteltävässä asiassa esiin nousee erityisesti kysymys siitä, onko, ja jos niin missä määrin, tuottajaorganisaation säilytettävä itsellään määräysvalta toimeksisaajiin, joiden tehtäväksi se antaa kyseisessä asetuksessa tarkoitettujen tuottajaorganisaatioksi hyväksymisensä kannalta olennaisten toimintojensa toteuttamisen (jäljempänä asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitetut olennaiset toiminnot).

3. Euroopan unionin (jäljempänä EU) lainsäätäjä on perinteisesti katsonut tuottajaorganisaatiot maatalousmarkkinoiden, erityisesti hedelmä- ja vihannesalan, strategisiksi toimijoiksi. Tuottajaorganisaatioiden muodostamisen helpottamiseksi ja jotta ne voisivat hoitaa tehtävänsä haluttujen tavoitteiden saavuttamista edistävällä tavalla se on tarjonnut niille merkittävää taloudellista tukea. Kuten tuleamme näkemään, tämän ennakkoratkaisupyyntönsä ytimen muodostavat ne asiaa koskevat vaatimukset, jotka tuottajaorganisaatioiden on täytettävä voidakseen hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja jotta voidaan taata niille myönnetyn julkisen rahoituksen asianmukainen käyttö.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

4. Asetuksen N:o 2200/96 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisellä asetuksella perustetaan hedelmä- ja vihannesalan yhteinen markkinajärjestely.

5. Asetuksen N:o 2200/96 II osastossa, johon sisältyvät asetuksen 11–18 artikla, vahvistetaan tuottajaorganisaatioita koskevat säännöt.

¹ — Alkuperäinen kieli: englanti.

² — EYVL L 297, s. 1.

6. "Tuottajaorganisaatiolla" tarkoitetaan 11 artiklan 1 kohdan mukaan kaikkia niitä oikeushenkilöitä,
- "a) jotka on muodostettu seuraavien 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tuoteluokkien tuottajien omasta aloitteesta:
- i) hedelmät ja vihannekset
 -
- b) joiden tarkoituksena on erityisesti
- 1) varmistaa tuotannon suunnittelu ja sen mukauttaminen kysyntää vastaavaksi, erityisesti määrän ja laadun osalta,
 - 2) edistää tarjonnan keskittämistä ja jäsenten tuotannon saattamista markkinoille,
 - 3) alentaa tuotantokustannuksia ja vakauttaa tuotantohintoja,
 - 4) kehittää viljelymenetelmiä ja tuotantotekniikkaa ja ympäristöystävällistä jätehuoltoa --,
- c) joiden säännöt velvoittavat jäsentuottajia, erityisesti:
- - 3) myymään tuottajaorganisaation välityksellä koko kyseisen tuotantonsa.
 -
- d) joiden säännöt sisältävät
- - 3) määräykset, jotka demokraattisella tavalla varmistavat jäsentuottajille organisaation valvonnan ja päätöksenteon tehokkuuden,
 -
- e) jotka ovat asianomaisen jäsenvaltion 2 kohdassa mainituin edellytyksin hyväksymiä."
7. Asetuksen 11 artiklan 2 kohdassa säädetään puolestaan seuraavaa:
- "Jäsenvaltion on hyväksyttävä tuottajaorganisaatioksi tässä asetuksessa tarkoitettussa merkityksessä tuottajien ryhmittymät, jotka hakevat hyväksymistä, edellyttäen, että ne:
- a) täyttävät 1 kohdassa asetetut vaatimukset ja osoittavat tätä varten --;
 - b) antavat riittävät takeet toimintansa toteuttamisesta, kestosta ja tehokkuudesta;
 - c) todella antavat jäsentuottajilleen ympäristöystävällisten viljelymenetelmien toteuttamiseen tarvittavaa teknistä apua;
 - d) toisaalta todella asettavat jäsentuottajien käyttöön tarvittavia teknisiä apuvälineitä tuotteiden varastointiin, kauppakunnostukseen ja kaupan pitämiseen ja toisaalta varmistavat asianmukaisen tehtäviensä mukaisen markkinoinnin ja kirjanpidon hoitamisen."

8. Kyseisiä säännöksiä tarkasteltaessa on otettava huomioon asetuksen N:o 2200/96 johdanto-osan 7 ja 16 perustelukappale, joiden sanamuoto on seuraava:

”7) Tuottajaorganisaatiot ovat yhteisen markkinajärjestelyn perustana, ja ne varmistavat omalla tasollaan markkinoiden hajautetun toiminnan; kysynnän keskittyessä yhä enenevässä määrin tarjonnan keskittyminen kyseisiin organisaatioihin vaikuttaa entistä enemmän taloudelliselta välttämättömyydeltä tuottajien aseman vahvistamiseksi markkinoilla; tämän keskittymisen on perustuttava vapaaehtoisuuteen ja hyötyihin, jotka tuottajaorganisaatiot voivat tarjota jäsenilleen palvelujen laajuuden ja tehokkuuden ansiosta; – –

16) hintojen vakauttamiseksi olisi toivottavaa, että tuottajaorganisaatiot voisivat vaikuttaa markkinoilla erityisesti päättämällä olla saattamatta myyntiin tiettyjä tuotemääriä tiettyinä ajanjaksoina – –”

9. Elokuun 11 päivänä 2003 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1432/2003³ vahvistetaan asetuksen N:o 2200/96 soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt tuottajaorganisaatioiden hyväksynnän ja tuottajaryhmittymien esihyväksynnän osalta.

10. Tuottajaorganisaatioiden rakennetta ja toimintoja koskevassa asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tuottajaorganisaatioilla on oltava jäsenvaltiota tyydyttävä henkilökunta, infrastruktuuri ja välineet, joita tarvitaan asetuksen (EY) N:o 2200/96 11 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen ja organisaation – – päätehtävien hoitamiseen – –.

2. Jäsenvaltioiden on vahvistettava edellytykset, joilla tuottajaorganisaatiot voivat antaa asetuksen (EY) N:o 2200/96 11 artiklassa määritetyt tehtävät kolmansien hoidettaviksi.”

11. Asetuksen N:o 1432/2003 johdanto-osa kuuluu asian kannalta olennaisilta osiltaan seuraavasti:

”7) Tuottajaorganisaatio ei ehkä pysty suoraan hoitamaan kaikkia tehtäviään tehokkaasti. Jäsenvaltioille olisi annettava lupa vahvistaa tarvittavat säännöt.

8) Tuottajaorganisaation pääasiallisen ja olennaisen toiminnan on liityttävä sen jäsenten tuotantoon. Tuottajaorganisaatioille on kuitenkin sallittava tietyssä määrin toisenlaistakin kaupallista tai muuta toimintaa.”

II Tosiseikat, menettely ja ennakkoratkaisukysymykset

12. Pääasia koskee United Kingdom Rural Payments Agencyn (jäljempänä RPA) päätöstä peruuttaa Fruition PO Limitedin (jäljempänä Fruition) hyväksyntä asetuksen N:o 2200/96 nojalla tuottajaorganisaatioksi.

3 — Neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tuottajaorganisaatioiden hyväksynnän ja tuottajaryhmittymien esihyväksynnän osalta 11.8.2003 annettu komission asetus (EY) N:o 1432/2003 (EUVL L 203, s. 18).

13. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että RPA:lle vuonna 2003 jättämässään tuottajaorganisaatioksi hyväksymistä koskevassa hakemuksessa Fruition esitti rakenteestaan, päätöksenteostaan ja toiminnastaan seuraavat tiedot:

”[Fruitionilla] ei ole emoyhtiötä tai tytäryhtiöitä, mutta sillä on kaupan pitämistä koskeva sopimus Northcourt Group Ltd:n kanssa; viimeksi mainitun yhtiön jäsenkunta vastaa suurelta osin (mutta ei täysin) [Fruitionin jäsenkuntaa]. Northcourt Group Ltd käyttää markkinointiedustajanaan Worldwide Fruitia (jäljempänä WWF) (jotka osakkeista se omistaa 20 %).⁴ WWF:ssä työskentelee palveluja [Fruitionille] tarjoavaa markkinointihenkilöstöä, teknistä henkilöstöä, laadunvarmistus-, atk-, suunnittelu- ja hallintohenkilöstöä.

--

Tämänhetkistä toimintapolitiikkaa koskevat päätökset tekee jäsenten keskuudesta valittava hallitus, jonka jäsenet nimittävät. -- Jäsenten äänivalta perustuu niiden [Fruitionin] kanssa harjoittaman liiketoiminnan määrään, mutta yksittäisen jäsenen äänioikeus on enintään 10 prosenttia kokonaisäänioikeudesta.

--

WWF:n henkilöstö vastaa varastointia, kauppakunnostamista ja kaupan pitämistä koskevista suunnitelmista, jotka Northcourt Group ja [Fruition] hyväksyvät. Yli sataa jäsentä koskeva varastointi ja kauppakunnostaminen tapahtuvat noin 30 suuressa varastossa ja 10 suuressa kauppakunnostus paikassa, jotka kaikki ovat yksittäisten jäsenten omistuksessa --.”

14. Marraskuussa 2003 Fruition haki RPA:n hallinnoimaa EU:n rahoitusta. Joulukuussa 2003 RPA hyväksyi Fruitionin tuottajaorganisaatioksi asetuksen N:o 2200/96 nojalla, ja tammikuussa 2004 hyväksyttiin Fruitionin esittämä toimintaohjelma, minkä johdosta sille myönnettiin sen hakema EU:n rahoitus.

15. Komission yksiköt suorittivat vuosina 2005 ja 2006 Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaksi tarkastusta, joiden yhteydessä havaittiin, että useat tuottajaorganisaatiot eivät olleet tietyiltä osin täyttäneet asetuksessa N:o 2200/96 säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä. Tarkastusten johdosta komissio kieltäytyi maksamasta Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitseville tuottajaorganisaatioille myönnettyä tukea täysimääräisenä. Komissio totesi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille osoittamassaan ilmoituksessa Fruitionista muun muassa seuraavaa:

”[Fruitionin] 101 jäsentä omistavat lähes 100 prosenttia Northcourt Fruit Ltd:stä. Tämä yhtiö omistaa 50 prosenttia Worldwide Fruitista (WWF). Loput 50 prosenttia on Uuden-Seelannin maanviljelijöiden omistaman yhtiön hallussa. [Fruitionin] ja kyseisen yhtiön välillä ei ole mitään sopimusta. WWF pitää kaupan lähes 100:aa prosenttia [Fruitionin] tuotannosta. WWF on vastuussa myös tuotteiden liikkumisen, lajittelun, kauppakunnostamisen ja tuotannon laadun valvonnan järjestämisestä, mukaan lukien koko tuotannon valvonta [Fruitionin] lukuun WWF suorittaa myös tekniset palvelut ja laskutuksen. WWF laskuttaa [Fruitionilta] edellä mainituista palveluista noin 150 000 Englannin puntaa (GBP). On selvää, että WWF on avainasemassa organisaatiossa ja suorittaa kaikki ne toimet, jotka yleensä kuuluvat tuottajaorganisaatiolle. --

Komission yksiköt katsovat, ettei [Fruition] täyttänyt hyväksymisen edellytyksiä, koska WWF toteuttaa tuottajaorganisaation toimintoja ilman toimeksiantoa Fruitionilta. Tämän lisäksi ongelmana on rakenne: Fruitionin jäsentuottajilla ei ole ääntenenemmistöä WWF:ää koskevissa päätöksissä, mikä on vastoin asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan 3 alakohtaa.”

4 — Hyväksynnän peruuttamisen ajankohtana Northcourtin omistuksessa oli kuitenkin 50 % WWF:n osakkeista.

16. Komission tarkastusten johdosta RPA päätti ensin keskeyttää ja sen jälkeen peruuttaa Fruitionin hyväksymisen tuottajaorganisaatioksi.

17. Fruition vastusti tätä päätöstä kiistäen väitteen, jonka mukaan jäsentuottajilla oli asetuksen N:o 2200/96 mukaan oltava lopullinen määräysvalta niihin toimintoihin, jotka tuottajaorganisaatio voi antaa toimeksisaajan tehtäväksi.

18. Ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessään High Court korostaa tapauksen monimutkaista asiayhteyttä. Kaikista Fruitionin, Northcourtin ja WWF:n väliseen suhteeseen liittyvistä näkökohdista ei tosiasiallisesti voida varmistua.

19. Fruitionin ja Northcourtin välillä on ainoastaan tammikuussa 2004 tehty kaupan pitämistä koskevan sopimuksen luonnos, jota ei kuitenkaan koskaan pantu täytäntöön. Kyseisen sopimusluonnoksen lausekkeen 7 mukaan Northcourtilla oli määrä olla ”täydellinen ja rajaton harkintavalta siinä, kuinka se täyttää sopimusvelvoitteensa, ja valta käyttää sopiviksi katsomiaan aliedustajia tai itsenäisiä toimeksisaajia sekä maksaa näiden suorittamasta työstä”.

20. Kansallinen tuomioistuin ei pystynyt myöskään toteamaan, oliko Fruitionin ja WWF:n välillä sopimussuhde. High Court sen sijaan totesi, että Northcourtin ja WWF:n välillä oli vuonna 2000 tehty sopimus, jonka mukaan ”WWF:llä oli määräysvalta Northcourtiin samoin ehdoin kuin vuoden 2004 sopimusluonnoksen mukaan Northcourtilla oli Fruitioniin”.

21. High Court, joka oli epätietoinen siitä, onko tuottajaorganisaation – täyttääkseen asetuksessa N:o 2200/96 säädetyt hyväksymisen edellytykset – säilytettävä itsellään määräysvalta toimeksisaajiensa toimintoihin, ja jos, niin missä määrin, päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko asetuksen N:o 2200/96 11 artiklaa tulkittava oikeusvarmuuden periaatteen mukaisesti siten, että siinä edellytetään, että yksiköllä on tietty määräysvalta toimeksisaajiin tilanteessa, jossa
- a) jäsenvaltio harkitsi yksikön hyväksymistä neuvoston asetuksen 2200/96 11 artiklan mukaiseksi tuottajaorganisaatioksi;
 - b) yksiköllä oli tavoitteet ja yhdistyssäännöt, jotka ovat sopusoinnussa 11 artiklan vaatimusten kanssa;
 - c) yksikön jäsentuottajat saivat kaikki ne palvelut, jotka 11 artiklassa tarkoitetun tuottajaorganisaation on tarjottava niille, ja
 - d) yksikkö oli antanut toimeksisaajien tehtäväksi tarjota olennaisen osan näistä palveluista?
- 2) Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on myöntävä, kuinka paljon määräysvaltaa 11 artiklan oli tulkittava edellyttävän?
- 3) Erityisesti kysytään, oliko yksiköllä 11 artiklassa mahdollisesti edellytetyssä määrin määräysvaltaa tilanteessa, jossa
- a) toimeksisaajina oli:
 - 1) yhtiö, jonka osakkeista 93 % oli yksikön jäsenten omistuksessa ja
 - 2) yhtiö, jonka osakkeista 50 % omisti ensimmäinen yhtiö ja jonka perustamiskirjassa määrättiin, että yhtiön päätökset on tehtävä yksimielisesti

- b) kumpaakaan yhtiötä ei sitonut sopimusmääräys, jonka mukaan niiden olisi pitänyt noudattaa yksikön niille antamia ohjeita, jotka koskivat kyseessä olevia toimintoja, mutta
 - c) yllä mainitun osakeomistusrakenteen seurauksena yksikkö ja toimeksisaajat toimivat yhteisymmärrysperusteella?
- 4) Onko yllä mainittuihin kysymyksiin vastaamisen kannalta olennaista, että
- a) neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tuottajaorganisaatioiden hyväksynnän [ja tuottajaryhmittymien esihyväksynnän] osalta annetun komission asetuksen N:o 1432/03 6 artiklan 2 kohdassa nimenomaisesti säädettiin kyseiseen aikaan, että ”jäsenvaltioiden on vahvistettava edellytykset” joilla tuottajaorganisaatiot voivat antaa tehtävänsä kolmansien hoidettaviksi
 - b) jäsenvaltio, johon ensimmäisessä kysymyksessä viitataan, oli kyseisenä ajankohtana laiminlyönyt tällaisten edellytysten vahvistamisen?”

22. Fruition, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta ja Euroopan komissio ovat esittäneet kirjallisia ja suullisia huomautuksia nyt käsiteltävässä asiassa.

III Asian tarkastelu

A Alustavat toteamukset

23. Ennen oikeudellisen arviointini aloittamista suoritan lyhyen tarkastelun, joka koskee tuottajaorganisaatioiden perinteistä luonnetta ja tarkoitusta yhteisessä maatalouspolitiikassa (jäljempänä YMP), koska tämä voi auttaa merkittäväällä tavalla asetuksen N:o 2200/96 asiaa koskevien säännösten tulkinnessa.

24. Erityisesti 1970-luvun lopulta lähtien yksi silloisen Euroopan talousyhteisön päämääristä oli kannustaa tuottajien ryhmittymistä⁵ tiettyjen EU:n maatalousmarkkinoilla havaittujen rakenteellisten epäkohtien korjaamiseksi. Vaikka maataloustuotteiden jalostusta ja myyntiä koskevat taloudenalat olivat jo tuolloin huomattavan keskittyneitä ja organisoituneita, tuotannonala oli usein pirstaleinen ja sen yhtenäisyydessä ja koordinoinnissa oli puutteita. Tämän tilanteen johdosta primaarisektori joutui suhteellisen toissijaiseen ja heikkoon asemaan sekundaari- ja tertiärisektoreihin nähden.

25. Maataloustuotteiden aiempaa keskitetymmän toimittamisen edistämiseksi niissä jäsenvaltioissa, joissa markkinoiden tarpeisiin vastaaminen oli hyvin monien pientilojen tai riittämättömän järjestäytyneiden yhteenliittymien käsissä, annettiin 19.6.1978 neuvoston asetus (ETY) N:o 1360/78 tuottajaryhmittymistä ja niiden yhteenliittymistä.⁶ Kuten kyseisen asetuksen johdanto-osassa täsmennetään, tällaiset rakenteelliset epäkohdat olivat esteenä yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tavoitteiden toteuttamiselle; ne vaikeuttivat maataloustuottavuuden lisäämistä, teknisen kehityksen edistämistä, tuotannon järkipäistä kehittämistä ja tuotantotekijöiden hyödyntämistä parhaalla mahdollisella tavalla sekä maatalousväestön kohtuullisen elintason takaamista ja markkinoiden vakauttamista.⁷

5 — Lainsäätäjä on käyttänyt eri asiakirjoissa termejä ”tuottajaorganisaatiot” tai ”tuottajien ryhmittymät” kutakuinkin samassa merkityksessä. Ks. tästä aiheesta Olmi, G., *Politique agricole commune*, Université de Bruxelles, Bryssel, 1991, s. 109.

6 — EYVL L 166, s. 1.

7 — EYVL 1978, L 166, s. 1. Ks. erityisesti asetuksen 1360/78 johdanto-osan 2.–8. perustelukappale.

26. Lisäksi tuottajaorganisaatioista säädettiin joukossa tiettyjen maatalousalojen – silkkiäistoukka-⁸ alan,⁹ puuvilla-⁹ alan,¹⁰ oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien,¹¹ humala-¹² alan,¹² viinialan¹³ ja nyt käsiteltävän asian kannalta tärkeän hedelmä- ja vihannesalan – yhteisistä markkinajärjestelyistä annettuja asetuksia.

27. Erityisesti asetuksessa N:o 2200/96 todetaan, että tuottajaorganisaatiot ovat ”yhteisen markkinajärjestelyn perustana, ja ne varmistavat omalla tasollaan markkinoiden hajautetun toiminnan”.¹⁴ Tuottajaorganisaatioille osoitetaan siinä tiettyjä tehtäviä ja annetaan niille tätä varten toimivalta – erityisesti toimivalta päättää tiettyjen maataloustuotteiden poistamisesta markkinoilta.¹⁵ Lisäksi tuottajaorganisaatio voi tietyissä tilanteissa pyytää jäsenvaltiota saattamaan tietyt kyseisen tuottajaorganisaation antamat säännöt pakollisiksi samalle alueelle sijoittautuneille muille tuottajille, jotka eivät ole kyseisen organisaation jäseniä.¹⁶

28. Samanaikaisesti unionin lainsäätäjä on säätänyt merkittävän taloudellisen tuen tarjoamisesta tuottajaorganisaatioille Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (jäljempänä EMOTR) tukiosastosta.¹⁷ Erityisesti asetuksen N:o 2200/96 14 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää äskettäin perustetuille tuottajaorganisaatioille tukia kannustaakseen niiden perustamista ja helpottaakseen niiden hallinnoimista tai hyväksymistä varten tarvittavien investointien kattamiseksi osittain; Euroopan unioni korvaa tämän jälkeen tällaiset tuet. Lisäksi asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan mukaan tuottajaorganisaatioille, jotka perustavat toimintarahaston, myönnetään yhteisön taloudellista tukea, joka voidaan tämän jälkeen käyttää etukäteishyväksynnän toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta saaneiden toimintaohjelmien rahoittamiseen. Viimeksi mainittu rahoitusmuoto voi osoittautua erittäin arvokkaaksi, sillä yleisenä sääntönä on, että se voi kattaa jopa 50 prosenttia aiheutuneista menoista.

29. Vaikuttaa näin ollen siltä, että unionin lainsäätäjä on perinteisesti antanut tuottajaorganisaatioille tärkeän roolin YMP:ssä¹⁸ ja tarkemmin sanottuna asetuksen N:o 2200/96 yhteydessä. Jotta tuottajaorganisaatiot voisivat hoitaa tämän tehtävän tehokkaasti, niille on annettu tietyt valtuudet ja mahdollisuus merkittävään julkiseen rahoitukseen.

8 — Silkkiäistoukkien kasvattajien tuottajaryhmittymien hyväksymisestä 25.3.1976 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 707/76 (EYVL L 84, s. 1).

9 — Puuvilla-alan tuottajaryhmittymistä ja niiden liitoista 15.2.1982 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 389/82 (EYVL L 51, s. 1).

10 — Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13.2.1993 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1).

11 — Oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien yhteisestä markkinajärjestelystä ja asetuksen (ETY) N:o 827/68 muuttamisesta 29.4.2004 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 865/2004 (EYVL L 161, s. 97).

12 — Humala-alan yhteisestä markkinajärjestelystä ja asetusten (ETY) N:o 1696/71, (ETY) N:o 1037/72, (ETY) N:o 879/73 ja (ETY) N:o 1981/82 kumoamisesta 23.11.2005 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1952/2005 (EYVL L 314, s. 1).

13 — Viinialan yhteisestä markkinajärjestelystä, asetusten (EY) N:o 1493/1999, (EY) N:o 1782/2003, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 3/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2392/86 ja (EY) N:o 1493/1999 kumoamisesta 29.4.2008 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 479/2008 (EUVL L 148, s. 1).

14 — Ks. asetuksen johdanto-osan seitsemäs perustelukappale.

15 — Ks. asetuksen N:o 2200/96 23 artikla ja johdanto-osan 16 perustelukappale.

16 — Ks. asetuksen N:o 2200/96 18 artikla ja johdanto-osan 14 perustelukappale. Lisäksi kyseisen asetuksen 22 artiklan mukaan hyväksynnän antanut ja tuottajaorganisaation sääntöjen soveltamisalan laajentamisesta päättänyt jäsenvaltio voi joissakin tapauksissa myös päättää, että organisaatioon kuulumattomat yksittäiset toimijat ja ryhmittymät ovat velkaa organisaatiolle niiden jäsenten maksamia maksuja vastaavan summan kokonaan tai osittain.

17 — Ks. asetuksen N:o 2200/96 52 artiklan 1 kohta.

18 — Tämä pätee mutatis mutandis myös yhteiseen kalastuspolitiikkaan: ks. esim. kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 17.12.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 5–12 artikla (EYVL L 17, s. 22).

30. Vilkaisu voimassa olevaan lainsäädäntöön vahvistaa sen, että nämä näkökohdat pitävät paikkansa nykyäänkin. Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen –¹⁹ sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 361/2008²⁰ (jolla myös kumottiin asetus N:o 2200/96) – asiaa koskevat säännökset ovat itse asiassa olennaisesti samanlaisia kuin aiemmin voimassa olleet säännökset. Myös uusissa säännöksissä tuottajaorganisaatioille annetaan vahva asema Euroopan maatalousmarkkinoilla.²¹ Tuottajaorganisaatioille osoitetaan siten tärkeitä tavoitteita, erityisesti hedelmä- ja vihannesalalla,²² ja ne saavat merkittävää taloudellista tukea sekä EU:n talousarviosta että – tilanteen mukaan – jäsenvaltioiden talousarvioista.²³

31. On mielenkiintoista, että yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevassa asetuksessa on sääntöjä, jotka koskevat tuottajaorganisaatioiden toimintojen ulkoistamista. Asetuksen 125 d artiklassa nimenomaisesti säädetään, että ”jäsenvaltiot voivat sallia hedelmä- ja vihannesalan hyväksytyn tuottajaorganisaation tai kyseisen alan hyväksytyn tuottajaorganisaatioiden liiton ulkoistavan minkä tahansa toimintonsa, myös tytäryrityksilleen, edellyttäen, että se antaa jäsenvaltiolle riittävän selvityksen siitä, että tämä menettely on asianmukainen keino saavuttaa asianomaisen tuottajaorganisaation tai tuottajaorganisaatioiden liiton tavoitteet”.

32. Nyt käsiteltävissä ennakkoratkaisukysymyksissä esiin nousevan ongelman ydin on, onko asetuksen N:o 2200/96 perustana vastaavanlainen lähtökohta – huolimatta siitä, ettei siitä ole nimenomaisesti säädetty.²⁴

B Ensimmäinen kysymys

33. Kansallinen tuomioistuin kysyy ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessään unionin tuomioistuimelta ennen kaikkea, edellyttääkö asetuksen N:o 2200/96 11 artikla, että tuottajaorganisaatio, joka on ulkoistanut kyseisessä asetuksessa tarkoitettuja olennaisia toimintoja, säilyttää itsellään määräysvallan toimeksisaajiinsa, jotta voidaan varmistaa kyseisten toimintojen tehokas toteuttaminen.

19 — Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) (EUVL L 299, s. 1).

20 — Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) muuttamisesta 14.4.2008 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 361/2008 (EUVL L 121, s. 1).

21 — Ks. yleisesti von Rintelen, G., teoksessa Mögele, R., ja Erlbacher, F. (toim.), *Single Common Market Organisation – Article by Article Commentary of the Legal Framework for Agricultural Markets in the European Union*, C.H. Beck ym., München, 2011, s. 527–583, s. 538.

22 — Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 122 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on hyväksyttävä tuottajaorganisaatiot, jotka (esimerkiksi): ”c) pyrkivät tiettyyn päämäärään, johon voi sisältyä, tai hedelmä- ja vihannesalan ollessa kyseessä, on sisällyttävä erityisesti yksi tai useampi seuraavista tavoitteista:

i) varmistaa tuotannon suunnittelu ja sen mukauttaminen kysyntää vastaavaksi, erityisesti määrän ja laadun osalta;
ii) jäsentensä tuottamien tuotteiden tarjonnan keskittäminen ja markkinoille saattaminen;
iii) tuotantokustannusten optimoiminen ja tuottajahintojen vakauttaminen.”

23 — Ks. erityisesti yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen 103 a artikla ja sitä seuraavat artiklat.

24 — Samankaltaisia kysymyksiä on noussut esiin myös muissa kansallisissa tuomioistuimissa käydyissä menettelyissä. Esimerkiksi Court of Sessionin (Skotlanti) Inner House käsitteli tuottajaorganisaatioita koskevia asetuksia asiassa *The Scottish Ministers v. Angus Growers Limited* [2012], CSH 92. Pääasiallinen oikeudellinen kysymys kyseisessä tapauksessa oli kuitenkin erilainen kuin nyt käsiteltävän asian ydinkysymys, koska se liittyi sen selvittämiseen, oliko se, ettei tuottajaorganisaatio noudattanut hyväksymisperusteita, ”merkittävää”. Lisäksi säännökset, jotka olivat merkityksellisiä kyseisessä asiassa, esitetään säädöksissä, jotka ovat käsiteltävän asian kannalta merkityksettömiä (hedelmä- ja vihannesalan erityissäännöistä sekä direktiivien 2001/112/EY ja 2001/113/EY, asetusten (ETY) N:o 827/68, (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96, (EY) N:o 2826/2000, (EY) N:o 1782/2003 ja (EY) N:o 318/2006 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 2202/96 kumoamisesta 26.9.2007 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1182/2007 (EUVL L 273, s. 1) ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2200/96, (EY) N:o 2201/96 ja (EY) N:o 1182/2007 soveltamissäännöistä hedelmä- ja vihannesalalla 21.12.2007 annettu komission asetus (EY) N:o 1580/2007 (EUVL L 350, s. 1)).

34. Jäljempänä esittämistäni syistä katson, että tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi. Ennen kaikkea, ja kuten jäljempänä selostan tarkemmin, asetuksen N:o 2200/96 systematiikasta ja sen 11 artiklan sanamuodosta seuraa mielestäni, että tuottajaorganisaatioiden on säilytettävä itsellään tietty määräysvalta toimeksisaajiinsa sen varmistamiseksi, että kyseisessä asetuksessa säädetty hyväksymisen edellytykset täyttyvät edelleen.

35. Ennen näiden seikkojen tarkastelua on aivan aluksi korostettava, että kyseessä ei ole tuottajien vapaus ryhmittäytyä yhteen ja harjoittaa liiketoimintaansa sopivaksi katsomallaan tavalla. Nyt käsiteltävä asia koskee ainoastaan tuottajia, jotka ovat vapaaehtoisesti päättäneet perustaa tuottajaorganisaation ja jotka ovat hakenneet tuottajaorganisaatioksi hyväksymistä asetuksessa N:o 2200/96 määriteltyjen edellytysten mukaisesti.

36. Missään asetuksen N:o 2200/96 säännöksessä ei suoraan tai välillisesti esitetä niitä toimintatyppejä, joita tuottajaorganisaatiot voivat ulkoistaa, koskevia kieltoja tai rajoituksia. Sen sijaan asetuksessa N:o 1432/2003 tarkastellaan avoimesti ulkoistamisen mahdollisuutta.²⁵ Yhdyn siten Fruitionin näkemykseen siitä, että tuottajaorganisaation päätös siitä, antaako se toimeksisaajan harjoittaa puolestaan tiettyjä toimintoja, ja jos, niin millä edellytyksillä, on liiketoimintapäätös, joka periaatteessa kuuluu kyseisen tuottajaorganisaation kaupallisen vapauden piiriin.

37. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettei tällaiseen valtuuttamiseen sovellettaisi rajoituksia ja ehtoja, jotka saattavat olla välttämätön seuraus tuottajaorganisaatioiden hyväksymistä koskevista säännöistä. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten antamalla hyväksynnällä on asiaankuuluvien edellytysten täytyessä todellakin monia seurauksia. Kuten edellä mainitaan, asetuksen N:o 2200/96 nojalla hyväksytyille tuottajaorganisaatioille osoitetaan markkinoilla erityinen tehtävä, joka ei välttämättä rajoitu pelkästään niiden jäsenten yhteisiin etuihin. Tämän vuoksi tuotantoa, kaupan pitämistä, ympäristönsuojelua ja muita vastaavia tärkeitä kysymyksiä koskevista säännöistä, jotka tuottajaorganisaatiot antavat jäsenilleen, voidaan joissakin tilanteissa tuottajaorganisaatioiden pyynnöstä tehdä pakollisia myös muita sellaisia tuottajia kohtaan, jotka eivät kuulu kyseisiin organisaatioihin mutta jotka toimivat samoilla alueilla.²⁶

38. Voidaan siis todeta, että on erityisen yleisen edun mukaista, että tuottajaorganisaatiot huolehtivat tarkoin rajatuista tehtävistä ja saavat aikaan tiettyjä tuloksia. Toimivaltaisten viranomaisten myöntämä hyväksyntä antaa tuottajaorganisaatioille mahdollisuuden saada tähän tarkoitukseen merkittävää julkista rahoitusta.

39. Edellä esitetyn perusteella unionin lainsäätäjä on antanut sääntöjä organisaatioista, jotka hakevat tuottajaorganisaatioksi hyväksymistä. Nämä säännöt koskevat muun muassa tuottajaorganisaatioiden tavoitteita sellaisina kuin ne esitetään niiden perustamisasiakirjoissa, niiden sisäisiä sääntöjä ja niiden pääasiallista toimintaa. Myös näiden edellytysten täyttymistä koskevista tarkastuksista säädetään lainsäädännössä.

40. Sääntelyjärjestelmän ensisijaisena tavoitteena on varmistaa, että tuottajaorganisaatiot voivat toteuttaa asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettuja olennaisia toimintoja siten, että taustalla olevat yleiset intressit voidaan toteuttaa tehokkaasti eikä käytössä olevia julkisia varoja tuhjata eikä käytetä väärin tai petollisiin tarkoituksiin.

41. Sen jälkeen kun tuottajaorganisaatio on hyväksytty, se on yksin vastuussa kansallisille ja EU:n viranomaisille asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettujen olennaisten toimintojen toteuttamisesta sekä saadun julkisen rahoituksen käytöstä.²⁷

25 — Ks. asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohta ja johdanto-osan seitsemäs perustelukappale.

26 — Ks. asetuksen N:o 2200/96 18 artikla.

27 — Tästä todettakoon, että asetuksen N:o 2200/96 johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa korostetaan myös tuottajaorganisaatioiden saatamista "vastuullisiksi erityisesti niiden tekemien taloudellisten päätösten osalta".

42. Jos tuottajaorganisaatiot voisivat antaa kolmansien hoitaa tehtäväkseen saamiensa toimintoja itsenäisesti ilman, että tuottajaorganisaatio puuttuu asioihin millään tavoin, rajoitettaisiin vakavasti takeita, jotka unionin lainsäätäjä on antanut varmistaakseen kyseisten toimintojen asianmukaisen ja tehokkaan harjoittamisen. Tuottajaorganisaatiot olisivat tietenkin edelleen lain nojalla vastuussa mahdollisista puutteellisuuksista, mutta käytännössä ne eivät pystyisi korjaamaan kyseistä puutetta, koska niillä ei olisi käytännön keinoja vaikuttaa tapaan, jolla kyseiset toiminnot toteutetaan, eivätkä takaamaan, että niille myönnetty julkiset varat todella käytettäisiin edistämään asetuksessa N:o 2200/96 esitettyjen tavoitteiden saavuttamista. Tässä yhteydessä on korostettava, että se, että tuottajaorganisaatio hakee hyväksyntää, merkitsee erityisen sitoumuksen antamista kansallisille ja EU:n viranomaisille, ja sen johdosta kyseiset viranomaiset tarkistavat säännöllisesti, noudatetaanko sovellettavia säännöksiä, ja mikäli säännöksiä ei noudateta, ne voivat kohdistaa tuottajaorganisaatioon seuraamuksia tai määrätä sanktioita.²⁸ Kyseisillä viranomaisilla ei ole kuitenkaan mitään tällaista määräysvaltaa tai pakkokeinoja käytettävissään tuottajaorganisaation käyttämiin toimeksisaajiin (tai alihankkijoihin).

43. Näin ollen vaikuttaa siltä, että vaatimus, jonka mukaan tuottajaorganisaatioiden on säilytettävä itsellään tietty määräysvalta niihin toimeksisaajiin (ja mahdollisesti alihankkijoihin), joita ne käyttävät toteuttamaan asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettuja olennaisia toimintoja, on kyseisen asetuksen erottamaton osa.

44. Mikä tärkeintä, tätä määräysvaltaa koskevaa edellytystä sovelletaan ainoastaan sellaisiin toimintoihin, jotka tuottajaryhmän on suoritettava tullakseen hyväksytyksi tuottajaorganisaatioksi (esimerkiksi niiden jäsenten koko tuotannon kaupan pitäminen ja teknisten välineiden toimittaminen niiden tuotteiden varastointia ja pakkaamista varten).²⁹

45. Tässä yhteydessä on lisättävä, että tuottajaorganisaatioille sallitaan tietyillä rajoituksilla toisenlaistakin kaupallista tai muuta toimintaa asetuksessa N:o 2200/96 tarkasteltujen toimintojen lisäksi.³⁰ Minusta vaikuttaa siltä, ettei määräysvaltaa koskevaa vaatimusta tarvitse välttämättä soveltaa tällaisiin muihin toimintoihin. Jollei kyseisten toimintojen harjoittaminen vaikuta suoraan tai välillisesti asetuksessa tarkoitettujen olennaisten toimintojen moitteettomaan toteuttamiseen, tuottajaorganisaatioiden kaupallista vapautta ei toisin sanoen ole tarpeen rajoittaa yhtään enempää.

46. Lopuksi todettakoon, että kyseisen asetuksen 11 artiklassa esitetyn määräysvaltaa koskevan vaatimuksen olemassaoloa koskeva päätelmäni saa tukea muualtakin kuin asetuksen N:o 2200/96 systematiikasta ja tavoitteesta. Kuten Yhdistyneen kuningaskunnan ja Alankomaiden hallitukset ja komissio ovat esittäneet, tällainen vaatimus voidaan johtaa myös kyseisen säännöksen asiayhteyteen perustuvasta tulkinnasta. Tämä väite perustuu kahteen olettamukseen.

47. Yhtäältä 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan 3 alakohdan mukaan tuottajaorganisaatioiden sääntöjen on ”demokraattisella tavalla” varmistettava ”jäsentuottajille organisaation valvonnan ja päätöksenteon tehokkuu[s]”. Tämä säännös on vaivoin sovitettavissa yhteen sen näkemyksen kanssa, että tuottajaorganisaatio voisi sopimuksen perusteella antaa toimeksisaajan suorittaa täysin itsenäisesti hoidettavakseen annetut tehtävät; jos tuottajaorganisaatio tekisi niin, jäsentuottajilla ei käytännössä olisi sopimuksen voimassaoloaikana lainkaan valtuuksia valvoa toimeksisaajan tuottajaorganisaation nimissä tekemiä päätöksiä.

28 — Ks. mm. asetuksen N:o 2200/96 14 artiklan 5 ja 6 kohta, 16 artiklan 5 kohta ja 18 artiklan 6 kohta sekä asetuksen N:o 1432/2003 13 artiklan 3 kohta ja 21 artikla.

29 — Ks. asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan 3 alakohta ja 11 artiklan 2 kohdan d alakohta sekä johdanto-osan 11 perustelukappale. Ks. myös asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 1 kohta.

30 — Ks. asetuksen N:o 1432/2003 johdanto-osan kahdeksas perustelukappale.

48. On totta, että päätös siitä, voidaanko, ja jos niin millä edellytyksillä, turvautua toimeksisaajaan, olisi yhä – kuten Fruition väittää – demokraattisen valvonnan alainen. Tämä vaikuttaa kuitenkin 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan 3 alakohdan hyvin suppealta tulkinnalta, koska sen soveltamisala rajattaisiin tuottajaorganisaation peruspäätöksiin. Kyseisen säännöksen yleinen sanamuoto ei tue tällaista suppeaa tulkintaa.

49. Asetuksen 11 artiklan 2 kohta tukee myös edellä 46 kohdassa mainittua väitettä. Kyseisessä säännöksessä korostetaan kahta asetuksen N:o 2200/96 systematiikkaan sisältyvää keskeistä käsitettä: i) niiden toimintojen tehokkuutta, jotka tuottajaorganisaatioiden on tarjottava jäsenilleen, ja ii) tätä koskevien riittävien takeiden olemassaoloa.

50. Ensin mainitusta käsitteestä 11 artiklan 2 kohdassa todetaan, että tuottajaorganisaatioiden on ”todella [annettava] jäsentuottajilleen ympäristöystävällisten viljelymenetelmien toteuttamiseen tarvittavaa teknistä apua”, ”todella [asetettava] jäsentuottajien käyttöön tarvittavia teknisiä apuvälineitä tuotteiden varastointiin, kauppakunnostukseen ja kaupan pitämiseen” sekä varmistettava ”asianmukainen tehtäviensä mukainen markkinoinnin ja kirjanpidon hoitaminen”.³¹ Toisesta käsitteestä 11 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuottajaorganisaatioiden on osoitettava, että ne täyttävät hyväksymisen edellytykset, ja annettava ”riittävät takeet toimintansa toteuttamisesta, kestosta ja tehokkuudesta”.

51. Minusta vaikuttaa siltä, etteivät tuottajaorganisaatiot pysty varmistamaan, että kyseiset toiminnot toteutetaan tehokkaasti ja asianmukaisesti, eivätkä varsinkaan antamaan siitä asianmukaisia takeita, jolleivät ne säilytä jonkinasteista mahdollisuutta valvoa toimeksisaajien tehtäväksi annettuja toimintoja.

52. Myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin omaksui kyseisen lähestymistavan tulkitessaan EMOTR:ia koskevia EU:n sääntöjä. Se pysytti voimassa komission päätöksen, jossa oli muun muassa todettu, että asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa tarkoitettu tuotteiden kaupan pitäminen tarkoittaa, että tuottajaorganisaatio tosiasiallisesti määrää myyntiehdoista ja -hinnoista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi myös, että mahdollisuus siirtää tehtävä kolmannelle on erityinen keino täyttää kyseinen velvoite eikä vapauta tuottajaorganisaatiota vastuistaan.³²

53. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin tulkitsee asetuksen N:o 2200/96 11 artiklaa siten, että siinä edellytetään, että tuottajaorganisaatiolla, joka on ulkoistanut kyseisessä asetuksessa tarkoitettut olennaiset toimintonsa, on tietty määräysvalta toimeksisaajiinsa, jotta varmistetaan kyseisten toimintojen tehokas toteuttaminen.

C Toinen ja kolmas kysymys

54. Kansallisen tuomioistuimen esittämät toinen ja kolmas kysymys, joita voidaan tarkastella yhdessä, koskevat sitä, kuinka paljon määräysvaltaa tuottajaorganisaatiolla on oltava toimeksisaajiinsa, jotta asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa esitetyt vaatimukset täyttyvät. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee erityisesti, onko tuottajaorganisaatiolla riittävästi määräysvaltaa, jos tuottajaorganisaatiolla ja sen toimeksisaajalla on yhteisiä osakkaita ja päätökset tehdään tämän vuoksi yhteisymmärryksessä, vaikka toimeksisaajaa ei sido sopimusmääräys, jonka mukaan sen pitäisi noudattaa tuottajaorganisaation harjoitettavia toimintoja koskevia ohjeita.

31 — Huomautettakoon, että tehokkuusvaatimus mainitaan myös asetuksen N:o 2200/96 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa ja asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 1 kohdassa sekä sen johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa.

32 — Asia T-432/07, Ranska v. komissio, tuomio 30.9.2009 (Kok., s. II-188, tuomion 56–59 kohta).

55. Mielestäni vastaus näihin kysymyksiin voidaan johtaa edellä tarkasteltujen säännösten kattavasta tulkinnasta. Selostan jäljempänä, minkä vuoksi mielestäni asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa esitetty määräysvaltaa koskeva vaatimus ei täyty, jos tuottajaorganisaatio ei voi tosiasiallisesti valvoa toimeksisaajansa toimintaa ja tarvittaessa puuttua siihen, jotta voidaan varmistaa asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettujen olennaisten toimintojen tehokas toteuttaminen.

56. Ensimmäiseen kysymykseen ehdottamassani vastauksessa olen yrittänyt osoittaa, että tuottajaorganisaatiolla on oltava tietty määräysvalta toimeksisaajiinsa, jotta voidaan varmistaa kyseisten toimintojen tehokas toteuttaminen.

57. Asetuksen 11 artiklassa vahvistetut oikeudelliset vaatimukset on täytettävä paitsi silloin, kun tuottajaorganisaatio hakee hyväksyntää, myös koko sen olemassaolon ajan. Ainoista poikkeuksista tähän sääntöön säädetään asetuksessa.³³

58. Tätä varten tuottajaorganisaatioiden on voitava esittää milloin tahansa todisteita siitä, että ne täyttävät asiaa koskevat edellytykset. Asetuksen 11 artiklan 2 kohdan b alakohdassa itse asiassa täsmennetään, että esimerkiksi tuottajaorganisaatioiden toiminnan ”ajallisesti kestävästä” toteuttamisesta on oltava riittävät takeet. Lisäksi asetuksen N:o 2200/96 12 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on suoritettava säännöllisin väliajoin tarkastuksia sen todentamiseksi, noudattavatko hyväksytyt tuottajaorganisaatiot asetuksessa säädettyjä edellytyksiä. Tarkastusten perusteella voidaan määrätä seuraamuksia, jopa peruuttaa hyväksyntä, jos edellytyksiä ei ole noudatettu.³⁴

59. Näistä syistä katson, että tuottajaorganisaatio voi täyttää asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa säädetty edellytykset vain, jos se säilyttää itsellään mahdollisuuden puuttua toimeksisaajiensa (ja alihankkijoidensa) toimintaan milloin tahansa, jotta voidaan varmistaa ulkoistetun toiminnan moitteeton toteuttaminen.

60. Minusta vaikuttaa siltä, että on kaksi tapaa, joilla tällaiset tuottajaorganisaatioiden valvonta- ja toimintavaltuudet voidaan taata. Katson, että määräysvaltaa koskeva peruste täyttyy ensiksikin, jos toimeksisaaja on kokonaan tuottajaorganisaation omistuksessa ja tämä omistusrakenne säilyy muuttumattomana koko sen ajan, jona toimeksisaaja suorittaa tuottajaorganisaation sille uskomia tehtäviä. Tällöin katson määräysvaltaa koskevan edellytyksen täyttyvän edellyttäen, että tuottajaorganisaatio todennettavasti pystyy kansallisen lainsäädännön nojalla tällaisen omistajuuden perusteella tosiasiallisesti vaikuttamaan välittömästi ja ratkaisevasti tytäryhtiöönsä. Tällaisessa tilanteessa toimeksisaajan voitaisiin katsoa toimivan tuottajaorganisaation jatkeena (*longa manus*), ja tehtävien jakamisessa yhtiörakenteen eri tasoilla olisi kyse ainoastaan sisäisestä organisaatiosta. Toimeksisaaja noudattaisi välttämättä tuottajaorganisaation tahtoa, eikä olisi vaaraa kahden yksikön välisestä erimielisyydestä tai toisistaan poikkeavista kaupallisista eduista. Toiseksi tuottajaorganisaatiolla voi olla vaadittu määräysvalta sopimusjärjestelyn perusteella. Mielestäni osapuolten välisen nimenomaisen sopimuksen etuina olisivat vakaus ja oikeusvarmuus, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että tuottajaorganisaatiolla on koko sopimuksen voimassaoloajan asiaankuuluvat valvonta- ja tarvittaessa toimintavaltuudet.

61. Tällaisen järjestelyn muoto ja riittäväksi katsottava määräysvalta määräytyvät kunkin tapauksen erityisolosuhteiden perusteella, eikä niitä siten voida kuvailla enakkoon ja yleisesti.

33 — Ks. esim. asetuksen 13 artikla, jonka mukaan edellisen säädöksen (hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 18.5.1972 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1035/72 (EYVL, suomenkielinen erityispainos: alue 3, nide 4, s. 162)) mukaisesti hyväksytyt tuottajaorganisaatiot voivat jatkaa toimintaansa siirtymäkauden ajan, vaikka ne eivät täytä kaikkia 11 artiklassa vahvistettuja edellytyksiä. Lisäksi 14 artiklassa säädetään siirtymäajasta, jota sovelletaan äskettäin perustettuihin tuottajaorganisaatioihin ja tuottajaorganisaatioihin, joita ei ole aiemmin hyväksytty asetuksen N:o 1035/72 mukaisesti.

34 — Ks. vastaavasti myös asetuksen N:o 1432/2003 20 ja 21 artikla.

62. Mielestäni EU:n säännöissä ei edellytetä mitään erityistä sopimusmuotoa. Ei ole edes tarpeen, että tällainen sopimusjärjestely sisällytettäisiin aina johonkin asiakirjaan. Suullinen sopimus saattaa riittää, jos se on kansallisen lainsäädännön mukaan pätevä, vaikka sen olemassaolosta voi olla vaikea esittää asianmukaisia todisteita.³⁵

63. Sopimuksen muodosta riippumatta riittävää määräysvaltaa ei voida kuitenkaan todeta, ellei tuottajaorganisaatio voi sopimuksen mukaisesti antaa toimeksisaajilleen sitovia ohjeita ainakin asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitetuista olennaisista toiminnoista. Ilman tällaista oikeutta tuottajaorganisaatiolla ei olisi mitään keinoa puuttua tilanteeseen ajoissa sen varmistamiseksi, että asiaa koskevilla EU:n säännöissä tuottajaorganisaatioille asetetut vaatimukset täyttyvät edelleen. Kuten Fruition itse toteaa huomautuksissaan, tuottajaorganisaatioilla olisi valtuudet ainoastaan jälkikäteen toteutettaviin toimiin: esimerkiksi sopimuksen uusimatta jättämiseen tai ennenaikaiseen irtisanomiseen tai tarvittaessa joko sopimusrikkomukseen tai oikeudenloukkaukseen perustuvan vahingonkorvauskanteen nostamiseen.

64. Fruitionin tarkoittamia oikeussuojakeinoja ei voida tämän vuoksi pitää riittävinä. Ensinnäkin niillä voidaan enintään rajoittaa negatiivisia seurauksia, jotka aiheutuvat sopimusta tai lainsäädäntöä rikkovan toimeksisaajan menettelystä. Sen enempää jäsentuottajat kuin tuottajaorganisaation hallintokaan eivät itse asiassa pystyisi *estämään* toimeksisaajan rikkomuksia, vaikka ne olisivat tietoisia toimeksisaajan suunnitellusta toimesta ja vastustaisivat sitä avoimesti. Toiseksi vaikka korvaus, jonka tuottajaorganisaatio voisi saada oikeusteitse, ehkä korvaisi sille aiheutuneet tappiot, se ei voisi koskaan korjata itse markkinoille mahdollisesti aiheutuneita vahinkoja. Kuten edellä on mainittu, tuottajaorganisaatiot eivät ainoastaan puolusta jäsentensä kollektiivisia etuja: ne on tarkoitettu myös harjoittamaan tiettyjä toimintoja koko markkinoiden eduksi.

65. Väitän, että se, kuinka paljon määräysvaltaa tuottajaorganisaation on tosiasiallisesti säilytettävä itsellään, on hyvin suuressa määrin riippuvainen ulkoistettujen toimintojen luonteesta ja laajuudesta sekä kaikista asian kannalta merkityksellisistä seikoista (muun muassa markkinatilanteesta, liiketoimintastrategioista ja tarpeista sekä sopimuksen kestosta). En näe kuitenkaan mitään syytä, minkä vuoksi tuottajaorganisaation olisi välttämättä puututtava toimeksisaajien tehtäväksi annettujen jokapäiväisten kaupallisten toimien yksityiskohtiin. Tavanomaisissa olosuhteissa pelkkä toimivalta puuttua ulkoistettavia toimia koskeviin (perustavanlaatuisimpiin tai) perustavanlaatuisiin valintoihin voidaan katsoa riittäväksi täyttämään asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan vaatimukset.

66. Katson, että kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kussakin tapauksessa tarkastaa, tarkistettuaan kaikki merkitykselliset tosiseikat, onko tuottajaorganisaatio säilyttänyt itsellään asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan kannalta riittävän määräysvallan.

67. Koska kansallisen tuomioistuimen toisessa ja kolmannessa kysymyksessään esiin nostama ratkaiseva kysymys on, saavutetaanko sen käsiteltäväksi saatetun kaltaisessa tilanteessa asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa edellytetty tietty määräysvalta, pyrin avustamaan unionin tuomioistuinta tämän kysymyksen ratkaisemisessa.

68. Sanoisin, ettei kansallisen tuomioistuimen kuvaileman kaltainen tilanne itsessään ole riittävä, jotta 11 artiklassa tarkoitettua määräysvaltaa koskeva edellytys täytyisi. Northcourt ja WWF eivät käsitykseni mukaan kumpikaan ole kokonaan Fruitionin omistuksessa, eivätkä nämä yhtiöt ole myöskään sopimuksen perusteella velvollisia noudattamaan tuottajaorganisaation niille antamia ohjeita.

35 — Hyväksymistä koskevassa vuoden 2003 hakemuksessaan Fruition viittasi voimassa olleeseen Northcourtin kanssa tehtyyn kaupan pitämistä koskevaan sopimukseen. High Court of Justice löysi kuitenkin todisteita ainoastaan kahden osapuolen välisestä tammikuussa 2004 tehdystä (täytäntöön panemattomasta) sopimusluonnoksesta. Fruitionin jättämässä vuoden 2003 hakemuksessa mainitun kaupan pitämistä koskevan sopimuksen olemassaolon ja sisällön toteaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

69. Ensin mainitun seikan osalta pelkästään se, että toimeksisaajalla ja tuottajaorganisaatiolla on yhteisiä osakkeenomistajia ja/tai toisiinsa sidoksissa olevia johtoelimia, ei – toisin kuin jos tuottajaorganisaatiolla olisi täysi omistusoikeus – anna riittäviä takeita tältä osin. Itse asiassa yritysraakenteet ja osakeomistukset voivat vaihdella ajan mittaan, ja kahden yrityksen edut, jotka saattavat tiettyinä ajankohtana olla täysin yhteneväiset, saattavat hyvinkin eriytyä toisistaan tulevaisuudessa. Vieläkin tärkeämpää on todeta, että edes silloin, kun jäsentuottajilla (osalla tai kaikilla niistä) on enemmistöosuus toimeksisaajasta, ei ole varmaa, että viimeksi mainitun lopullinen päätös aina kuvastaa jäsentuottajien enemmistön tahtoa. On yhdyttävä kansallisen tuomioistuimen esittämään perusteltuun näkemykseen siitä, että koska kyseisten kahden yksikön jäsenkunnissa on eroavuuksia sen mukaan, millaiset kiintiöt kullakin tuottajalla on kahdessa yksikössä,³⁶ ja koska eri jäsenten edut saattavat poiketa toisistaan, jäsentuottajien enemmistön ilmaisema kanta saattaa joissakin tapauksissa olla vähemmistön kanta toimeksisaajan osakkeenomistajien keskuudessa.³⁷

70. Lisäksi pelkkä tuottajaorganisaation ja sen käyttämän toimeksisaajan omaksuma menettelytapa, jonka mukaan päätökset tehdään yhteisymmärryksessä, ei anna takeita siitä, että tällaista päätöksentekojärjestelmää noudatetaan aina. Epäilen, voitaisiinko tuottajaorganisaation itsellään säilyttämä määräysvalta katsoa asetuksen N:o 2200/96 kannalta riittäväksi, vaikka osapuolten välillä olisi sitova sopimusehto, jonka mukaan yksimielisyyttä edellytetään. Kuten kansallinen tuomioistuin aivan oikein huomauttaa, yksimielisyyttä edellyttävät lausekkeet saattavat johtaa yksikön lamaantumiseen: vallitseva olotila jatkuu samanlaisena, jolleivät kaikki osapuolet hyväksy jotakin muuta menettelytapaa. Tällaisessa tilanteessa tuottajaorganisaatio ei voisi varmistaa kaikkien asian kannalta merkityksellisten lakien ja sopimusten noudattamista, ellei toimeksisaaja itse hyväksy tuottajaorganisaation vaatimaa tointa. Yhteisymmärrystä tai yksimielisyyttä edellyttävät säännöt asettavat kaksi yksikköä käytännössä olennaisesti symmetriseen asemaan toisiinsa nähden, vaikka tuottajaorganisaation ja sen käyttämän toimeksisaajan välisen suhteen pitäisi olla epäsymmetrinen. Asetuksen N:o 2200/96 mukaan tuottajaorganisaation on säilytettävä itsellään määräysvalta toimeksisaajaan nähden, eikä toisin päin. Kuten Yhdistynyt kuningaskunta huomautti suullisessa käsittelyssä, toisin sanoen juuri tuottajaorganisaatiolla on oltava toimivalta tehdä lopullinen päätös, mikäli osapuolet ovat keskenään erimielisiä.

71. Toisesta seikasta, joka koskee osapuolten välisen sitovan sopimuksen olemassaoloa, huomautan, että Fruitionin ja Northcourtin välisen kaupan pitämistä koskevan sopimusluonnoksen lausekkeessa 7 todetun kaltaisella järjestelyllä ei varmastikaan saavuteta asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa edellytettyä tiettyä määräysvaltaa. Kyseisen lausekkeen mukaisesti Northcourtilla oli määrä olla ”täydellinen ja rajaton harkintavalta siinä, kuinka se täyttää sopimusvelvoitteensa, ja valta käyttää sopiviksi katsomiaan aliedustajia tai itsenäisiä toimeksisaajia sekä maksaa näiden suorittamasta työstä”. Tällainen sopimuksen täyttämistä koskeva täydellinen ja rajaton harkintavalta on ilmeisessä ristiriidassa 11 artiklassa tarkoitetun määräysvallan käsitteen kanssa. Lisäksi ehdoton valta palkata alihankkijoita saattaa toisinaan osoittautua ongelmalliseksi, jollei säädetä myös tuottajaorganisaatioiden jonkinlaisesta määräysvallasta kyseisiin alihankkijoihin. On olemassa huomattava riski sille, että toimeksisaaja- ja alihankkijaketjun olemassaolo heikentää edelleen tuottajaorganisaation tosiasiallisia valvonta- ja toimintamahdollisuuksia.

36 — Huomautettakoon tässä yhteydessä, että asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklan 2 kohdan mukaan ”[y]hdenkään tuottajaorganisaation jäsenen äänivalta ei saa olla enempää kuin 20 prosenttia. Jäsenvaltio voi kuitenkin lisätä tätä prosenttiosuutta enintään 49 prosentiksi suhteessa jäsenen osuuteen tuottajaorganisaation kaupan pidetyn tuotannon arvosta”.

37 — Asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklan (”Tuottajaorganisaatioiden demokraattinen valvonta”) 1 kohdassa todetaan, että ”jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet yhden tai useamman tuottajan vallan tai vaikutuksen väärinkäytön estämiseksi tuottajaorganisaation hallinnossa ja toiminnassa”. Tämä sääntö toistetaan kyseisen asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleessa, jonka mukaan ”jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joilla estetään tilanteita, joissa jäsenten vähemmistöllä, jolla on mahdollisesti tuottajaorganisaation suurin tuotantomäärä, on liian hallitseva asema organisaation hallinnossa ja toiminnassa”. Katson näiden säännösten merkitsevän sitä suuremmalla syyllä sitä, ettei jäsentuottajien enemmistöstä voi tulla vähemmistöä, kun kyse on tuottajaorganisaation toimia koskevien ratkaisevien päätösten tekemisestä.

72. Fruition kuitenkin väittää, että tällaisella asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan tulkinnalla sivuutettaisiin olennaisella tavalla markkinoiden todellinen tilanne, koska hedelmä- ja vihannesalalle ominaisessa nopeatempoisessa myynnissä tuottajaorganisaatio ei käytännössä voi määrätä jokaisen liiketoimen kaikista yksityiskohdista. Fruition väittää myös, että tällaisella asetuksen tulkinnalla tehtäisiin tyhjäksi edustajan toimivalta tehdä päämiestään sitovia oikeustoimia ja siten sivuutettaisiin vakiintunut sopimuskäytäntö.

73. Nämä väitteet eivät vakuuta minua. Ensiksikin asetus N:o 2200/96 edellyttää ainoastaan sen verran määräysvaltaa, joka on tarpeen sen takaamiseksi, että tuottajaorganisaatiot voivat täyttää asetuksen mukaiset edellytykset. Tämä ei tarkoita sitä, että tuottajaorganisaatioiden olisi voitava puuttua kaikkiin näkökohtiin, jotka tulevat esiin niiden toimeksisaajien tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä, eikä sitä, etteivät toimeksisaajat voisi nauttia (enemmän tai vähemmän) laajasta harkintavallasta täyttäessään niille osoitettuja tehtäviä (joihin lukeutuu kuluttajahintojen määrittäminen ja ostajien valinta). Se ei myöskään tarkoita, ettei toimeksisaajalle voitaisi myöntää edustajan toimivaltaa ja ettei se voisi edustajana tehdä päämiehensä nimissä sopimuksia, jotka siten sitovat tuottajaorganisaatiota.

74. Jotta tuottajaorganisaatiot voisivat täyttää 11 artiklassa esitetyn määräysvaltaa koskevan vaatimuksen, niiden ei itse asiassa tarvitse edes tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaansa: mielestäni se seikka sinänsä, että ne voisivat käyttää sitä, riittää täyttämään kyseisen vaatimuksen. On kuitenkin ratkaisevan tärkeää, että tuottajaorganisaatiot säilyttävät itsellään mahdollisuuden puuttua toimintaan tarvittaessa, jotta voidaan varmistaa asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettujen olennaisten toimintojen tehokas toteuttaminen.

75. Näin ollen katson, että asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa edellytetty tietty määräysvalta voidaan saavuttaa kahdella eri tavalla: joko niin, että toimeksisaaja on kokonaan tuottajaorganisaation omistuksessa koko sopimuksen voimassaoloajan ja tuottajaorganisaatio pystyy kyseisen omistajuuden perusteella tosiasiallisesti vaikuttamaan välittömästi ja ratkaisevasti tytäryhtiöönsä, tai niin, että tuottajaorganisaatio voi olemassa olevan sopimuksen perusteella antaa sitovia ohjeita toimeksisaajalleen.

76. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa toiseen ja kolmanteen kysymykseen, että asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan mukaan tuottajaorganisaation on säilytettävä itsellään toimivalta valvoa toimeksisaajiaan ja tarvittaessa puuttua niiden toimintaan, jotta varmistetaan kyseisessä asetuksessa tarkoitettujen olennaisten toimintojen tehokas toteuttaminen. On kansallisen tuomioistuimen tehtävä määrittää kussakin tapauksessa, täyttääkö tuottajaorganisaation itsellään säilyttämä määräysvalta tämän vaatimuksen. Pelkästään se, että tuottajaorganisaatiolla ja sen toimeksisaajilla on yhteisiä osakkeenomistajia ja että päätökset näin ollen tehdään yhteisymmärryksessä, ei täytä edellä mainitussa säännöksessä säädettyä määräysvaltaa koskevaa edellytystä.

D Neljäs kysymys

77. Neljännessä kysymyksessään kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, vaikuttaako se seikka, ettei jäsenvaltio ole pannut täytäntöön asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohtaa, jossa sitä vaaditaan vahvistamaan edellytykset, joilla tuottajaorganisaatiot voivat antaa toimintojensa toteuttamisen kolmansien hoidettavaksi, jollakin tavoin edellä esitettyihin kysymyksiin annettavaan vastaukseen.

78. Tämän kysymyksen taustalla on se, ettei Yhdistynyt kuningaskunta antanut mitään tätä koskevia täytäntöönpanosääntöjä ennen joulukuuta 2009, jolloin oli kulunut paljon aikaa siitä, kun RPA oli päättänyt peruuttaa hyväksynnän Fruitionilta.

79. Katson, ettei se, ettei asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi ole annettu mitään kansallista säännöstä, vaikuta millään tavoin asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan tulkintaan tai soveltamiseen.

80. Kuten on jo todettu, vaatimus, jonka mukaan tuottajaorganisaatiolla on oltava tietty määräysvalta toimeksisaajiinsa, seuraa suoraan asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan systematiikasta ja – tosin vain implisiittisesti – sanamuodosta.

81. Asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettu tietty määräysvalta on vähimmäisedellytys, jonka unionin lainsäätäjä on katsonut välttämättömäksi, jotta voidaan taata tuottajaorganisaatioiden toimintaa koskevien kyseisen perusasetuksen säännösten noudattaminen.

82. Asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohdassa taas jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus ottaa käyttöön muita sääntöjä, joissa vaaditaan tiukempaa määräysvaltaa, sekä antaa uusia prosessuaalisia tai todistelua koskevia säännöksiä. Jäsenvaltiot voivat toisin sanoen vahvistaa asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa säädettyjä vähimmäisedellytyksiä tiukempia edellytyksiä tai pelkästään täsmentää ja määritellä ne puitteet ja rajat, joissa tuottajaorganisaatiot voivat ulkoistaa asetuksessa N:o 2200/96 tarkoitettut olennaiset toiminnot. Tämä jäsenvaltioiden mahdollisuus antaa muita täytäntöönpanosääntöjä on linjassa sen tosiseikan kanssa, että asetuksella N:o 2200/96 käyttöön otettu järjestelmä on osittain hajautettu. Jäsenvaltioiden on muun muassa käsiteltävä tuottajaorganisaatioiden esittämät hyväksymistä koskevat pyynnot ja päätettävä niistä, hyväksyttävä tuottajaorganisaatioiden pyytämä rahoitus ja tehtävä säännöllisiä tarkastuksia, joilla varmistetaan asiaa koskevien säännösten noudattaminen.

83. Koska 6 artiklan 2 kohta sisältyy täytäntöönpanoasetukseen, se ei voi kuitenkaan vaikuttaa perusasetuksen säännöksissä, kuten asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa, säädettyihin velvoitteisiin.³⁸ Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että täytäntöönpanoasetukselle on annettava perusasetuksen kanssa yhteensoveltuva tulkinta, jos se on mahdollista.³⁹

84. Päinvastoin kuin Fruition väittää, preskriptiivisen ilmauksen (”shall”) käytöstä asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohdassa ei siten voida päätellä, että kyseisessä säännöksessä asetetaan muodollisesti pakottavin sanamuodoin jäsenvaltioita sitova velvoite, jonka noudattamatta jättäminen kumoaisi tuottajaorganisaatioille perussäädöksessä asetetun velvollisuuden.

85. Asetuksessa N:o 2200/96 mikään ei sitä paitsi viittaa siihen, että määräysvaltaa koskeva vaatimus edellyttää, että asianomaiset jäsenvaltiot antavat täytäntöönpanosääntöjä. Vieläkin tärkeämpää on edellä esitetyn tavoin todeta, että asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohdan muunlainen tulkinta olisi vastoin asetuksen N:o 2200/96 tavoitetta ja systematiikkaa.

86. Lopuksi todettakoon, etten ole vakuuttunut Fruitionin väitteestä, jonka mukaan tässä yhteydessä esitetty tulkinta olisi osoitus Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten joulukuussa 2009 antaman ohjeistuksen luvattomasta takautuvasta soveltamisesta ja siten vastoin oikeusvarmuuden periaatetta.

38 — Ks. tästä mm. yhdistetyt asiat 6/88 ja 7/88, Espanja ja Ranska v. komissio, tuomio 14.11.1989 (Kok., s. 3639, 15 kohta) ja asia C-303/94, parlamentti v. neuvosto, tuomio 18.6.1996 (Kok., s. I-2943, 23 kohta).

39 — Asia C-90/92, Dr Tretter, tuomio 24.6.1993 (Kok., s. I-3569, 11 kohta) ja asia C-32/00 P, komissio v. Boehringer, tuomio 26.2.2002 (Kok., s. I-1917, 53 kohta).

87. Jälleen kerran on riittävää todeta, että määräysvaltaa koskeva vaatimus on erottamaton osa asetuksen N:o 2200/96 11 artiklaa, joka on Euroopan unionin säädöksen säännös ja näin ollen SEUT 288 artiklan nojalla kaikilta osiltaan velvoittava ja kaikissa jäsenvaltioissa sellaisenaan sovellettava. Lisäksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä asianmukaisesti julkaistu asetus N:o 2200/96 on annettu ennen pääasian tosiseikkojen tapahtumista. Sivumennen toteen, että asetuksen N:o 1432/2003 21 artiklan 2 kohdassa taataan tietty oikeussuoja organisaatioille, joilta hyväksyntä on peruutettu, vaikka ne ovat toimineet vilpittömässä mielessä.⁴⁰

88. Näistä syistä ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa kansallisen tuomioistuimen neljänteen kysymykseen, että edellä esitettyihin kysymyksiin annettaviin vastauksiin ei vaikuta millään tavoin se, ettei jäsenvaltio ole pannut täytäntöön asetuksen N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan sen on vahvistettava edellytykset, joilla tuottajaorganisaatiot voivat antaa tehtävänsä kolmansien hoidettaviksi.

IV Ratkaisuehdotus

89. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Divisionin (Yhdistynyt kuningaskunta) esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28.10.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 11 artiklaa on tulkittava siten, että siinä edellytetään, että tuottajaorganisaatiolla, joka on ulkoistanut kyseisessä asetuksessa tarkoitetut tuottajaorganisaatioksi hyväksymisensä kannalta olennaiset toimintonsa, on tietty määräysvalta toimeksisaajiinsa, jotta varmistetaan kyseisten toimintojen tehokas toteuttaminen.
- 2) Asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan mukaan tuottajaorganisaation on säilytettävä itsellään toimivalta valvoa toimeksisaajiaan ja tarvittaessa puuttua niiden toimintaan, jotta varmistetaan kyseisessä asetuksessa tarkoitettujen sen hyväksymisen kannalta olennaisten toimintojen tehokas toteuttaminen. On kansallisen tuomioistuimen tehtävä määrittää kussakin tapauksessa, täyttääkö tuottajaorganisaation itsellään säilyttämä määräysvalta tämän vaatimuksen. Pelkästään se, että tuottajaorganisaatiolla ja sen toimeksisaajilla on yhteisiä osakkeenomistajia ja että päätökset näin ollen tehdään yhteisymmärryksessä, ei täytä edellä mainitussa säännöksessä säädettyä määräysvaltaa koskevaa edellytystä.
- 3) Edellä esitettyihin kysymyksiin annettaviin vastauksiin ei vaikuta millään tavoin se, ettei jäsenvaltio ole pannut täytäntöön neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tuottajaorganisaatioiden hyväksynnän ja tuottajaryhmittymien esihyväksynnän osalta 11.8.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1432/2003 6 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on vahvistettava edellytykset, joilla tuottajaorganisaatio voi antaa asetuksen N:o 2200/96 11 artiklassa määritetyt tehtävät kolmansien hoidettaviksi.

40 — Olennaisilta osiltaan säännös kuuluu seuraavasti: "Vilpittömässä mielessä toiminut hyväksytty tuottajaorganisaatio säilyttää kaikki hyväksynnästä johtuvat oikeutensa hyväksynnän peruuttamiseen asti ja, jos on kyse asetuksen (EY) N:o 2201/96 2 ja 6a artiklassa sekä asetuksen (EY) N:o 2202/96 1 artiklassa tarkoitetuista tukijärjestelmistä, kuluva markkinointivuoden loppuun asti."